

TAX APPELLATE TRIBUNAL, NEW DELHI (S.J. Vazifdar, ACJ)

ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ, 1944 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਸਰਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਮਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ, 1944।

(12) ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1944 ਦੀ ਧਾਰਾ 5-ਏ(1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਉਪਬੰਧਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ, ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। , 1944, ਆਬਕਾਰੀ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਮਾਲ) ਐਕਟ, 1957 ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ (ਕਪੜਾ ਅਤੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਆਰਟੀਕਲ) ਐਕਟ, 1978 ਦੇ ਵਧੀਕ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ। . 1999 ਦਾ ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(13) ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਰੀਡਿੰਗ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਛੋਟ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1999 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਗਾਈ ਗਈ ਵਾਧੂ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(14) ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਗਭਗ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 31.03.2003 ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਲ 1994 ਤੋਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਾਧੂ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿੱਤ ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਸਾਲ 1999 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ, ਸਾਲ 1994 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

(15) ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਮੋਦੀ ਰਬੜ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੈ :-

"8 . ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਸ ਤਰੀਕ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, 1 ਅਗਸਤ, 1974, ਟਾਇਰਾਂ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 1978 ਤੋਂ ਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿੱਤ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟਾਇਰਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ 1 ਅਗਸਤ, 1974 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ "ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਸੀ? ਧਾਰਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ 8(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ

ਕੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ। ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਫਿਰ ਲਗਾਉਣਯੋਗ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਸਹਾਇਕ ਡਿਊਟੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ? ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਫਿਰ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਮੰਗ ਸਥਿਤੀ ਸਮੇਤ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ ਬੇਤੁਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ 1 ਅਗਸਤ, 1974 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਆਬਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਬਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। "

ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1999 ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੀ ਸਾਲ 1994 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1999 ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

(16) ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
ਐਸ ਗੁਪਤਾ

ਆਰਪੀ ਨਾਗਰਥ ਜੇ

ਰਜ਼ਮੀ @ ਨੰਦਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ - 2010 ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ

CRM-M ਨੰਬਰ 20177

ਮਈ 29, 2015

ANOTHER (R. P. Nagrath - I)

ਜ਼ਬਤ ਕਾਰਵਾਈ, 1973—ਐਸ.ਐਸ. 161 ਅਤੇ 482—ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1872 — ਐੱਸ. 120-ਬੀ, 376, 406, 420 ਅਤੇ 506 — ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ (ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਰੋਕੂ) ਐਕਟ, 1989— ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅੱਤਿਆਚਾਰ — ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਕੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ 2½ ਸਾਲ ਤੱਕ ਉਸਦਾ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ; ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਘਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਭੈਣ ਸਨ; ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮਿੱਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ; ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ 'ਪੀਡਤ' ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਚਮਾਰ' ਸਨ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਭੈਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ SC ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਚਲਾਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਕਟ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ SC ਜਾਂ ST ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਜਨਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ-ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੀਟਿੰਗ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ 'ਜਨਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ' ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ-ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ.

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ, 2014 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 7 ਐਸਸੀਸੀ 215 ਨੇ ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੇਡ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ; ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, ਅਪੈਰਾਥ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਾਂ ਅਪੈਰਾਥ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨਿਰਾਸ਼ ਮੁਕੱਦਮਾਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 20)

ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਚਲਾਨ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 2½ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਫੇਅਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ

ਮਾਪਿਆਂ ਜਾਂ ਵਿਆਹੀ ਭੈਣ ਦੀ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 21)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (x) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ 'ਜਨਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ' ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਪੀੜਤ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਧਮਕਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਸਬੰਧੀ ਮੀਟਿੰਗ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਘਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ 'ਜਨਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ' ਦੀ ਲੋੜ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਫਰਵਰੀ, 2007 ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(ਪੈਰਾ 24)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ, ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 3 'ਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੈਰਾਥ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੌਰਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਕੇ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਕੇਸ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(ਪੈਰਾ 26)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਅਪੈਰਾਥ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਕਸਾਇਆ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਗੱਠਜੋੜ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਦਾ ਇਹ ਜਵਾਬ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਸਧਾਰਨ ਜਾਂ ਅਸਾਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਬੇਈਮਾਨ ਸੀ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 28)

ANOTHER (R. P. Nagrath, Jn.)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪੈਰਾਥ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਤਤਕਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਹੀ ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ।

(ਪੈਰਾ ੨੯)

ਜੇਐਸ ਬੇਦੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ
ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਦੀਆ ਸੇਵੀ ।

ਗਾਜ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ, ਡੀਏਜੀ, ਪੰਜਾਬ

ਜੀਪੀਐਸ ਬੱਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਲਈ

ਆਰਪੀ ਨਾਗਰਤ, ਜੇ.

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376, 120-ਬੀ (ਸੰਖੇਪ 'ਕੋਡ' ਲਈ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੈਰਾਥਾਂ ਲਈ 08.03.2007 ਦੀ FIR ਨੰ.36 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ (ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1989 (ਛੋਟੇ 'ਐਕਟ' ਲਈ) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

(2) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨੰ. 2-ਸ਼ਿਕਾਇਤ 27.09.1980 ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਲ 2007 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 27 ਸਾਲ ਸੀ। ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨਾਲ ਕਰੀਬ 2½ ਸਾਲ ਤੱਕ ਅਫੇਅਰ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 1 ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਭੈਣ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 2 ਅਤੇ 3 ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਹਨ।

(3) ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਤੀ 05.02.2007 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. ਦੁਆਰਾ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 2-ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਤਾ ਬਾਲਮੀਕੀ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਉਸਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦਾ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੋ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਸਬੰਧ ਬਣ ਗਏ। ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰੇਗੀ। ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 2 ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ 1.5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ

ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਟੈਕਸੀ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਕੁਆਲਿਸ ਕਾਰ ਖਰੀਦਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਟੈਕਸੀ ਸਟੈਂਡ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਰਕਮ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਿਆਂ 'ਤੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਉਧਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਬੈਠਕ ਬੁਲਾਈ ਗਈ।

(4) ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਬਾਲਮੀਕੀ ਸਮਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜ਼ਾਬਤੋ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 406, 420, 120-ਬੀ ਅਤੇ 506 ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਚਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੈਰਾਧਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਡੀਐਸਪੀ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਅਤੇ 120-ਬੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੈਰਾਧਾਂ ਲਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਐਫਆਈਆਰ ਮਿਤੀ 08.03.2007 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ (ਅੰਕੜਾ ਪੀ-1)।

(5) ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ ਨੇ 16.03.2007 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਸਨ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-4)। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਰੀਬ ਢਾਈ ਸਾਲ ਤੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਸਰੀਰਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦਿਲੀ-ਦਲੀਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਭੈਣ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੇਗਾ। ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਟੈਲੀਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲ ਵੀ ਕਰਵਾਉਣਗੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਆਹ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਪਰ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਸੈਟਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਕਰੀਬ 3 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਲਈ ਕਿਹਾ ਪਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਇਰਾਦਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੰਗਣੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲੇ ਵੀ ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(6) ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਫਰਵਰੀ, 2007 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੌਹਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਭੈਣ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਪੜ੍ਹਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ।

(7) ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਵਿਆਹ 25.05.2007 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਦੇ ਘਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮਿਤੀ 08.06.2007 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਿੱਤਾ (ਅਨੈਕਸਚਰ ਪੀ-2)। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 21.08.2007 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ

ANOTHER (B. P. Nagrath J.)
ਰਿਪੋਰਟ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(8) ਜਦੋਂ ਇਲਾਕਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਕੈਸਲੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋੜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੱਖ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 08.09.2009 ਨੂੰ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 3 ਨੂੰ 16.04.2010 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 18.05.2010 ਨੂੰ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਸੀ।

(9) ਤਤਕਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਤਰੀਕ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰੇ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

(10) ਵਿਆਹ ਦੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੁਝ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਹੈ। ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਵਿਆਹ ਦੀ ਮਿਤੀ 25.03.2007 ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਤਾਰੀਖ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੁਰੰਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਨੰ. 2, ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਚਕਾਰ 25.05.2007 ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ।

(11) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੈਟਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਜੋੜਾ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 23.07.2008 ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਖਾਸ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿ ਪਾਰਸ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋੜੇ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਸਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ 23.07.2008 ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੜਕੇ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਸੀ।

(12) ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 2.

(13) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੈਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਕਾਫੀ ਅਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਬੇਤੁਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੀ

ਨੇ ਅੱਗੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਪੈਰਾਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 498-ਏ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾ

ਸਕਦਾ ਹੈ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜਾਂ ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2005 ਆਦਿ ਦੇ ਅਧੀਨ।

(14) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਮਲਾ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਹ ਦਾ ਝਾਂਸਾ ਦੇ ਕੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਸੀ। ਤੁਰੰਤ FIR ਵਿੱਚ।

(15) ਮੈਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 16.12.2011 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(16) ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਅਦੇ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਪੈਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਫਿਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਣਾ, ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੇਣਾ ਪਿਆ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੋਰਸ. ਅਸਲ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਹੋਣ ਸਮੇਂ 27 ਸਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨਾਲ ਕਰੀਬ 2½ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਮ ਸਬੰਧ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕੀ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 1 ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਵਿਆਹੀ ਭੈਣ ਹੈ।

(17) ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਖਲ ਦੇਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅੰਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋ ਸਕੇ। ਨਿਆਂ ਦਾ।

(18) ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੁਆਰਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ। *ਹਰਿਆਣਾ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ ਰਾਜ* ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੋਡ ਦੀ

ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ *ਸੀਬੀਆਈ ਬਨਾਮ ਡੱਕਨਸ ਐਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟਿਡ*², *ਰਾਜੇਸ਼ ਬਜਾਜ਼ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ*³, *ਮੇਡਚਲ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਐਂਡ ਫਾਰਮਾ ਬਨਾਮ ਬਾਇਓਲੋਜੀਕਲ ਈ. ਲਿਮਿਟਿਡ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ*⁴ ਅਤੇ *ਜ਼ੰਦੂ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਵਰਕਸ ਲਿਮਿਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ। ਸ਼ਰਾਫੁਲ*⁵ ਹੱਕ

(19) *ਝੰਡੂ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ:-

"ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਾਇਜ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ, ਪਰ, ਜੇ ਇਹ ਸਿਖਿਅਤ ਨਿਆਇਕ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

(20) *ਰਿਸ਼ੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ* ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ *ਜ਼ਾਬਤੇ* ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ; ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚੋਸ਼, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, ਅਪੈਰਾਥ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਾਂ ਅਪੈਰਾਥ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨਿਰਾਸ਼ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(21) ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਖਰਕਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

2(1996) 5 SCC 591

3(1999) 3 SCC 259

4(2000) 3 SCC 269

5(2005) 1 SCC 122

6(2014) 7 SCC 215

ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ। ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਸਕਰਣ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 2 ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ 1.5 ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਵਿਆਹ ਮਈ, 2007 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਮਾਮੂਲੀ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ FIR ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 1 ਸਾਲ ਅਤੇ 4 ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ। ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਚਲਾਨ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 2½ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਫੇਅਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਜਾਂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਭੈਣ ਦੀ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਿਤੀ 16.03.2007 ਦੇ ਬਿਆਨ (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਪੀ-4) ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਉਸ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਲੰਘਦਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਘਰ ਸਥਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ। ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਰਮਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸਤੀ ਕਰ ਲਈ। ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰੀਬ ਢਾਈ ਸਾਲ ਤੱਕ ਉਸ ਦਾ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।

(22) ਜਾਣਕਾਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਵਾਪਸ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ 17.05.2010 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਪਿਛਲਾ ਸੰਸਕਰਣ ਦੁਹਰਾਇਆ। 16.03.2007 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਂ ਭਾਵ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨਾਲ ਕਰੀਬ 2 ਡੇਢ ਸਾਲ ਤੋਂ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਬੰਧ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਅਕਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਆਉਂਦਾ-ਜਾਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਾਇਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।

(23) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਧਾਰਾ 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਂ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਰਵਰੀ 2007 ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਚਰਚਾ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਤਾ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਗਈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਉਕਤ ਦੋਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰ. 3 ਨੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲੜਕੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੀਡਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤ ਦਾ ਹੈ।

ANOTHER (R. P. Nagrath, J.)
ਚਮਾਰ ਵਾਂਗ ਕੀ ਇਸਤਰੀਆਂ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਹ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3
(1) (x) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਗੇ?

(24) ਕੇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (x) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ "ਜਨਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਪੀੜਤ / ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਧਮਕਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਸਬੰਧੀ ਮੀਟਿੰਗ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਘਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ "ਜਨਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ" ਦੀ ਲੋੜ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਫਰਵਰੀ, 2007 ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(25) **ਕੁਲਦੀਪ ਰਾਜ ਮਹਾਜਨ ਬਨਾਮ ਹੁਕਮ ਚੰਦ** ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧਨਕ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੈਸ਼ ਜਾਤੀ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਸੰਮਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਦਾ ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੈਂਡ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਸੀ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮਿਤੀ 09.09.1999 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 4.45 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ। ਜਾਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਥਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪੈਰਾ ਨੰ. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ 4. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸੁਚਾਰੂ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉਦੋਂ ਬੇਵੱਸ ਦਰਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ. ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਰੂਪ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਸ਼ਾਮ 4.45 ਵਜੇ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਬੈਂਕ ਗਾਹਕ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:-

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ